

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูล โดยกล่าวถึงสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผล ขั้นตอน ในการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดไว้ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบที
df	แทน	ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน	ค่าผลบวกของคะแนนยกกำลังสอง
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสอง
F	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบเอฟ
**P<.01	แทน	มีนัยส
*P<.05	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผล

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผลสภาพการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง คือ เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ดัดแปลงจาก วัน เดชาติชัย (2535 : 531-532) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้บริหารโรงเรียนและครู
2. ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย ได้แก่
 - 2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง
 - 2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับครู
 - 2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ที่ตั้ง และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานต่างกัน

3. ตอนที่ 3 การประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ตามที่คณะของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้บริหารโรงเรียนและครู จำแนกตามประเภทการดำเนินงานในการปฏิบัติงาน ที่ตั้งของโรงเรียนและขนาดของโรงเรียน ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 2 - 6

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนและครู

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียน	124	50.00
ครู	124	50.00
รวม	248	100.00

ตาราง 2 แสดงจำนวนผู้บริหารโรงเรียนและครูทั้งหมด 248 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และครู จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 9 ปี	29	23.40
ตั้งแต่ 9-16 ปี	32	25.80
มากกว่า 16 ปี	63	50.80
รวม	124	100.00

ตาราง 3 แสดงจำนวนผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด 124 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 9 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 9-16 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 25.80 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 16 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 50.80

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 9 ปี	18	14.50
ตั้งแต่ 9-16 ปี	33	26.60
มากกว่า 16 ปี	73	58.90
รวม	124	100.00

ตาราง 4 แสดงจำนวนครูทั้งหมด 124 คน จำแนกเป็นครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 9 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 9 - 16 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 26.60 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 16 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 58.90

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนและครู จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน

ที่ตั้งของโรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
ตั้งอยู่ในเขตสุขาภิบาลหรือเทศบาล	32	12.90
ตั้งอยู่นอกเขตสุขาภิบาลหรือเทศบาล	216	87.10
รวม	248	100.00

ตาราง 5 แสดงจำนวนผู้บริหารโรงเรียนและครูทั้งหมด 248 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตสุขาภิบาลหรือเทศบาล จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90 และที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตสุขาภิบาลหรือเทศบาล จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 87.10

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนและครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดเล็ก	50	20.20
ขนาดกลาง	152	61.30
ขนาดใหญ่	46	18.50
รวม	248	100.00

ตาราง 6 แสดงจำนวนผู้บริหารโรงเรียนและครูทั้งหมด 248 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 20.20 ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 61.30 และปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50

2. ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง โดยรวม รายด้านและรายข้อ ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 7 - 12

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง โดยรวมและรายด้าน

การปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การสนับสนุนและพัฒนาบุคลากร	3.21	.67	ปานกลาง
2. การพัฒนาอาคารสถานที่	4.11	.49	มาก
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.91	.66	ปานกลาง
4. การเป็นผู้นำและร่วมมือกับชุมชน	3.62	.59	มาก
5. การประสานงานกับหน่วยงานอื่น	2.61	.86	ปานกลาง
รวม	3.33	.51	ปานกลาง

ตาราง 7 แสดงสภาพการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 4.11$) และด้านการเป็นผู้นำและร่วมมือกับชุมชน ($\bar{X} = 3.62$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งการปฏิบัติงานด้านการประสานงานกับหน่วยงานอื่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.61$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน ผลปรากฏดังนี้

2.1.1 ด้านการสนับสนุนและพัฒนานุเคราะห์ ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนา
สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการสนับสนุนและพัฒนานุเคราะห์
จำแนกเป็นรายข้อ

การสนับสนุนและพัฒนานุเคราะห์	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. โรงเรียนเตรียมเอกสารที่เป็นความรู้และข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้ครูได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง	3.21	.81	ปานกลาง
2. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	3.32	.91	ปานกลาง
3. โรงเรียนมีการนิเทศการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา	3.23	.89	ปานกลาง
4. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูศึกษาหลักสูตรและจัดทำแผนการสอนแต่ละชั้นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา	3.17	.96	ปานกลาง
5. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูศึกษาแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของ สปช. และนำมาบูรณาการหรือสอดแทรกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.46	.82	ปานกลาง
6. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงทั้งกิจกรรมตามหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.54	.84	มาก
7. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูเป็นสมาชิกกลุ่มและเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มหรือชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชน	2.86	1.05	ปานกลาง
8. โรงเรียนให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำสื่อการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแก่ครู	2.85	1.03	ปานกลาง
รวม	3.21	.67	ปานกลาง

ตาราง 8 แสดงสภาพการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการสนับสนุนและพัฒนาบุคลากรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงทั้งกิจกรรมตามหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) นอกจากนั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งโรงเรียนให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำสื่อการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแก่ครู มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.85$)

2.1.2 ด้านการพัฒนาอาคารสถานที่ ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการพัฒนาอาคารสถานที่จำแนกเป็นรายข้อ

การพัฒนาอาคารสถานที่	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
9. โรงเรียนจัดให้มีที่เก็บ/ทำลายขยะที่ถูกสุขลักษณะทั้งในห้องเรียนและรอบบริเวณโรงเรียน	3.94	.82	มาก
10. โรงเรียนส่งเสริมการจัดกิจกรรมรักษาความสะอาด เช่น การประกวดความสะอาดห้องเรียน ฯลฯ	3.96	.84	มาก
11. โรงเรียนจัดให้มีกรรมการนักเรียนดูแลและรักษาความสะอาดภายในโรงเรียน	4.33	.70	มาก
12. โรงเรียนจัดให้มีแหล่งน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดสำหรับนักเรียนและบุคลากรภายในโรงเรียน	4.34	.70	มาก
13. โรงเรียนจัดสถานที่ปรุง ขายและรับประทานอาหารสำหรับนักเรียนและบุคลากรภายในโรงเรียน	4.27	.73	มาก
14. โรงเรียนจัดให้มีห้องส้วมที่ถูกสุขลักษณะตามความเหมาะสมของโรงเรียนและชุมชน	4.28	.69	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

การพัฒนาอาคารสถานที่	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
15. โรงเรียนมีการทำสายแหล่งน้ำซึ่งและที่คู่มในบริเวณโรงเรียน	3.98	.75	มาก
16. โรงเรียนจัดทำระเบียบข้อบังคับในการใช้อาคารสถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ต่างๆ ทั้งในกิจกรรมการเรียนการสอนและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	3.71	.78	มาก
17. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูและนักเรียนปลูกไม้ดอกไม้ประดับและไม้ยืนต้นภายในบริเวณโรงเรียน	4.19	.76	มาก
18. โรงเรียนมอบหมายให้นักเรียนรับผิดชอบดูแลต้นไม้ตามระดับชั้นและวัยที่เหมาะสม	4.02	.75	มาก
19. โรงเรียนมีการแบ่งพื้นที่บริเวณโรงเรียนออกเป็นเขตเพื่อความสะดวกในการดูแลและจัดกิจกรรมรักษาความสะอาดภายในบริเวณโรงเรียน	4.25	.81	มาก
รวม	4.11	.49	มาก

ตาราง 9 แสดงสภาพการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการพัฒนาอาคารสถานที่โดยรวมและรายชื่อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งโรงเรียนจัดให้มีแหล่งน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดสำหรับนักเรียนและบุคลากรภายในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} = 4.34) และโรงเรียนจัดทำระเบียบข้อบังคับในการใช้อาคารสถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ ทั้งในกิจกรรมการเรียนการสอนและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (\bar{X} = 3.71)

2.1.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานของครูและพัฒนา
สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
จำแนกเป็นรายข้อ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
20. โรงเรียนจัดเตรียมเอกสาร หนังสือ วารสาร สไลด์ วีดีโอ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	2.90	.88	ปานกลาง
21. โรงเรียนจัดนิทรรศการรณรงค์เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน เช่น การอนุรักษ์แหล่งน้ำ ป่าไม้ ฯลฯ	3.22	.83	ปานกลาง
22. โรงเรียนจัดทำเอกสารการดำเนินงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้นักเรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	2.83	.87	ปานกลาง
23. โรงเรียนมีการกำหนดแนวทางและจัดทำแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรแต่ละปีการศึกษา	3.10	.85	ปานกลาง
24. โรงเรียนมีการจัดตั้งชมรมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน	2.48	1.14	น้อย
25. โรงเรียนมีการจัดค่ายสิ่งแวดล้อมให้นักเรียนได้ฝึกสำรวจและศึกษาสภาพแวดล้อมจากสถานที่จริง	2.30	1.12	น้อย
26. โรงเรียนจัดกิจกรรมทัศนศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวหรือสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในชุมชนหรือบริเวณใกล้เคียง	2.40	1.08	น้อย
27. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูบูรณาการความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมสอดแทรกในการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาต่าง ๆ	3.45	.74	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
28. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง มีส่วน ร่วมและรับผิดชอบงาน โดยครูมอบหมายให้ทำกิจกรรม เป็นกลุ่ม	3.47	.88	ปานกลาง
รวม	2.91	.66	ปานกลาง

ตาราง 10 แสดงสภาพการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของ
โรงเรียนประถมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ใน
ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.91$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติ
อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ซึ่งโรงเรียนจัดกิจกรรมการ
เรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยมุ่งให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง มีส่วนร่วมและรับผิดชอบ
งาน โดยครูมอบหมายให้ทำเป็นกลุ่มมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.47$) และโรงเรียนมีการจัดค่าย
สิ่งแวดล้อมให้นักเรียนได้ฝึกสำรวจและศึกษาสภาพแวดล้อมจากสถานที่จริง มีค่าเฉลี่ยต่ำ
สุด ($\bar{X} = 2.30$)

2.1.4 ด้านการเป็นผู้นำและร่วมมือกับชุมชน ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนา
สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการเป็นผู้นำและร่วมมือกับชุมชน
จำแนกเป็นรายข้อ

การเป็นผู้นำและร่วมมือกับชุมชน	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
29. โรงเรียนจัดประชุมร่วมกับชุมชนเพื่อวางแผนการจัด กิจกรรมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและ ชุมชน	3.04	1.02	ปานกลาง

ตาราง 11 (ต่อ)

การเป็นผู้นำและร่วมมือกับชุมชน	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
30. โรงเรียนริเริ่มและเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เช่น การทำความสะอาด ปลูกต้นไม้ในวันสำคัญ ฯลฯ	3.68	.90	มาก
31. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูและนักเรียนเข้าร่วมปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น	4.07	.90	มาก
32. โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชน เช่น การจัดสวนหย่อม ฯลฯ	3.94	.82	มาก
33. โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรครูนักเรียนเผยแพร่ความรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไปสู่ชุมชน	3.36	.88	ปานกลาง
34. โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการรักษาสภาพแวดล้อม ความสมดุลตามธรรมชาติและคำนึงถึงคุณภาพชีวิต เช่น การทำกระทงด้วยใบตอง การปลูกผักกางมุ้ง ฯลฯ	3.53	.85	มาก
35. โรงเรียนให้บริการสถานที่ในการจัดกิจกรรมของชุมชน และขอความร่วมมือจากชุมชนเพื่อปรับปรุงอาคารสถานที่ และเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน	3.74	.82	มาก
รวม	3.62	.59	มาก

ตาราง 11 แสดงสภาพการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการเป็นผู้นำและร่วมมือกับชุมชนโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งโรงเรียนส่งเสริมให้ครูและนักเรียนเข้าร่วมปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.07$) และโรงเรียนจัดประชุมร่วมกับชุมชนเพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.04$)

2.1.5 ด้านการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประสานงานกับหน่วยงานอื่น
จำแนกเป็นรายข้อ

การประสานงานกับหน่วยงานอื่น	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
36. โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลและจัดทำทำเนียบหน่วยงาน กลุ่มและชมรมที่ดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน	2.68	1.00	ปานกลาง
37. โรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน	2.48	1.01	น้อย
38. โรงเรียนจัดประชุมเพื่อพิจารณาแผนดำเนินงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ด้อมร่วมกันทำกับหน่วยงานต่าง ๆ และได้ปฏิบัติตามแผนที่ได้ตกลงกัน	2.61	1.04	ปานกลาง
39. โรงเรียนมีการสรุปปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกินความสามารถที่จะดำเนินการเองได้ เสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ช่วยแก้ปัญหา	2.60	1.04	ปานกลาง
40. โรงเรียนจัดทำโครงการแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนเพื่อขอความสนับสนุนด้าน งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์จากหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน	2.86	1.04	ปานกลาง
41. โรงเรียนสนับสนุนให้องค์กร ชมรม ดำเนินการแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยมีโรงเรียนเป็นศูนย์ปฏิบัติการ	2.69	1.03	ปานกลาง
42. โรงเรียนมีการจัดทำศูนย์ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเพื่อบริการหน่วยงานและชุมชน	2.53	.98	ปานกลาง

ตาราง 13 (ต่อ)

การปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ของโรงเรียนประถมศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน		ครู		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
4. การเป็นผู้นำและร่วมมือกับชุมชน	3.67	.53	3.58	.64	1.21
5. การประสานงานกับหน่วยงานอื่น	2.58	.82	2.64	.89	-.58
รวม	3.34	.50	3.32	.53	.29

ตาราง 13 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ที่ตั้งของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานต่างกัน

2.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบสภาพการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. การสนับสนุนและ พัฒนาบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	2	.96	.48	1.08
	ภายในกลุ่ม	121	53.68	.44	
	รวม	123	54.64		
2. การพัฒนาอาคาร สถานที่	ระหว่างกลุ่ม	2	.33	.16	.75
	ภายในกลุ่ม	121	26.38	.22	
	รวม	123	26.71		

ตาราง 14 (ต่อ)

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
3. การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	.22	.11	.25
	ภายในกลุ่ม	121	55.56	.46	
	รวม	123	55.78		
4. การเป็นผู้นำและร่วม มือกับชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	.28	.14	.49
	ภายในกลุ่ม	121	34.52	.29	
	รวม	123	34.80		
5. การประสานงานกับ หน่วยงานอื่น	ระหว่างกลุ่ม	2	1.00	.50	.74
	ภายในกลุ่ม	121	82.56	.68	
	รวม	123	83.56		
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.29	.14	.58
	ภายในกลุ่ม	121	29.89	.25	
	รวม	123	30.18		

ตาราง 14 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 9 ปี ตั้งแต่ 9-16 ปี และมากกว่า 16 ปี ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบสภาพการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนคติของครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 16

ตาราง 15 เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน
ประถมศึกษา ตามทัศนคติของครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. การสนับสนุนและ พัฒนาบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	2	.34	.17	.38
	ภายในกลุ่ม	121	54.27	.45	
	รวม	123	54.61		
2. การพัฒนาอาคาร สถานที่	ระหว่างกลุ่ม	2	.31	.15	.56
	ภายในกลุ่ม	121	33.11	.27	
	รวม	123	33.42		
3. การจัดกิจกรรม การเขียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	.13	.06	.12
	ภายในกลุ่ม	121	51.14	.42	
	รวม	123	51.27		
4. การเป็นผู้นำและร่วม มือกับชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	.29	.15	.37
	ภายในกลุ่ม	121	49.27	.41	
	รวม	123	49.56		
5. การประสานงานกับ หน่วยงานอื่น	ระหว่างกลุ่ม	2	2.27	1.14	1.43
	ภายในกลุ่ม	121	95.95	.79	
	รวม	123	98.22		
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.02	.01	.03
	ภายในกลุ่ม	121	34.96	.29	
	รวม	123	34.97		

ตาราง 15 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนา
สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนคติของครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
ต่ำกว่า 9 ปี ตั้งแต่ 9-16 ปี และมากกว่า 16 ปี ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบสภาพการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีที่ตั้งต่างกัน ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 16

ตาราง 16 เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีที่ตั้งต่างกัน

การปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา	ในเขต		นอกเขต		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. การสนับสนุนและพัฒนาบุคลากร	3.32	.73	3.19	.66	1.04
2. การพัฒนาอาคารสถานที่	4.16	.65	4.11	.47	.46
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.89	.70	2.91	.66	-.12
4. การเป็นผู้นำและร่วมมือกับชุมชน	3.65	.59	3.62	.59	.26
5. การประสานงานกับหน่วยงานอื่น	2.72	.82	2.59	.87	.78
รวม	3.39	.53	3.32	.51	.65

ตาราง 16 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลและอยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบสภาพการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 17

ตาราง 17 เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน
ประถมศึกษา ตามทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มี
ขนาดต่างกัน

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. การสนับสนุนและ พัฒนามูลสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	.57	.28	.64
	ภายในกลุ่ม	245	108.79	.44	
	รวม	247	109.36		
2. การพัฒนาอาคาร สถานที่	ระหว่างกลุ่ม	2	4.93	2.48	10.88**
	ภายในกลุ่ม	245	55.51	.22	
	รวม	247	60.44		
3. การจัดกิจกรรม การเขียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.12	1.06	2.47
	ภายในกลุ่ม	245	105.07	.43	
	รวม	247	56.56		
4. การเป็นผู้นำและร่วม มือกับชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	5.46	2.73	8.42**
	ภายในกลุ่ม	245	79.41	.32	
	รวม	247	84.87		
5. การประสานงานกับ หน่วยงานอื่น	ระหว่างกลุ่ม	2	5.43	2.71	3.76*
	ภายในกลุ่ม	245	176.61	.72	
	รวม	247	182.04		
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.81	1.40	5.51**
	ภายในกลุ่ม	245	62.37	.25	
	รวม	247	65.18		

*P<.05 **P<.01

ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนา
สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงาน
ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สภาพการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการประสานงานกับหน่วยงานอื่น และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านการพัฒนาอาคารสถานที่และด้านการเป็นผู้นำและร่วมมือกับชุมชน จึงทำการทดสอบเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe' Method) ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 18

ตาราง 18 เปรียบเทียบพหุคูณตามวิธีการ ของเซฟเฟ (Scheffe' Method) ของสภาพการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

การปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ของโรงเรียนประถมศึกษา	โรงเรียน ขนาดเล็ก		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดใหญ่	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
	1. การสนับสนุนและพัฒนาบุคลากร	3.17	.64	3.18	.67	3.30
2. การพัฒนาอาคารสถานที่	3.83	.47	4.19	.47	4.16	.51
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.72	.61	2.98	.68	2.94	.62
4. การเป็นผู้นำและร่วมมือกับชุมชน	3.35	.58	3.66	.55	3.79	.59
5. การประสานงานกับหน่วยงานอื่น	2.39	.77	2.60	.91	2.87	.72
รวม	3.13	.49	3.36	.51	3.45	.51

3. ตอนที่ 3 การประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตรัง ดังปรากฏรายละเอียดในตาราง 19

ตาราง 19 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตรัง

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่	ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
การสนับสนุนและพัฒนาบุคลากร					
1.	บุคลากรขาดความรู้และขาดการฝึกอบรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	45	1.	โรงเรียนควรจัดการฝึกอบรมสัมมนาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	65
2.	บุคลากรไม่ค่อยให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม	40	2.	โรงเรียนควรจัดให้มีงบประมาณเพื่อการนี้โดยเฉพาะ	25
3.	ขาดแคลนงบประมาณ	33	3.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมควรให้การสนับสนุนโรงเรียนในการจัดส่งข่าวสาร ข้อมูลและเอกสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	24
4.	ขาดแคลนบุคลากรครู	30	4.	รัฐควรจัดบุคลากรครูให้เพียงพอกับความต้องการ	15
5.	บุคลากรมีหน้าที่รับผิดชอบมากไม่ค่อยมีเวลาจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	11	5.	ควรมีการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องในหน่วยงานทุกระดับ	8

ตาราง 19 (ต่อ)

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่	ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
6.	ขาดเอกสาร คู่มือ ข่าวสารข้อมูล เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	10	6.	โรงเรียนควรมีแผนงาน และดำเนินการตามแผนที่ กำหนดไว้	3
7.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ สิ่งแวดล้อมไม่ให้การสนับสนุน อย่างต่อเนื่องและจริงจัง	6			
8.	โรงเรียนไม่มีแผนงานโครงการ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน	3			
การพัฒนาอาคารสถานที่					
1.	ขาดแคลนงบประมาณ	82	1.	รัฐควรจัดสรรงบประมาณ ให้เพียงพอ	79
2.	ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ เครื่อง ใช้และสิ่งอำนวยความสะดวก	18	2.	รัฐควรจัดวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องใช้และสิ่งอำนวยความสะดวก สะดวกแก่โรงเรียน	16
3.	พื้นที่ของโรงเรียนมีจำกัด	17	3.	โรงเรียนควรมีการวางแผน การสร้างอาคารอย่างมีระบบ	5
4.	อาคารเรียนมีไม่เพียงพอ เก่าและชำรุด	16	4.	โรงเรียนควรปรับปรุงระบบ การใช้น้ำและจัดหาแหล่งน้ำ ให้เพียงพอ	3
5.	ขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภค บริโภค	7			
6.	โรงเรียนขาดการวางแผน ในการสร้างอาคาร	5			

ตาราง 19 (ต่อ)

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่	ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
----------	-------	---------	----------	------------	---------

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.	โรงเรียนขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการสอน เอกสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	25	1.	โรงเรียนควรจัดงบประมาณเพื่อการนี้โดยเฉพาะ	12
2.	โรงเรียนมีเวลาในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมีจำกัด	19	2.	โรงเรียนควรจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการสอน เอกสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	11
3.	บุคลากรไม่ให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือ	12	3.	โรงเรียนควรมีการนิเทศภายในโรงเรียน	7
4.	ขาดแคลนบุคลากรครูด้านสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะ	11	4.	ควรจัดกิจกรรมโดยเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง	4
5.	โรงเรียนมุ่งเน้นเฉพาะด้านวิชาการ	10	5.	ควรจัดให้มีบุคลากรครูด้านสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะ	3
6.	ไม่มีขอบข่ายวิชาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน	6	6.	หลักสูตรควรกำหนดวิชาสิ่งแวดล้อมให้ชัดเจน	2

การเป็นผู้เฝ้าและร่วมมือกับชุมชน

1.	ชุมชนไม่ค่อยให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับเรื่องสิ่งแวดล้อม	25	1.	โรงเรียนควรจัดประชุมชี้แจง อบรรมประชาชนให้มีความรู้ ความเข้าใจ	23
2.	ชุมชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน	23	2.	โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้โดยเฉพาะ	6
3.	โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ไปสู่ชุมชน	5	3.	โรงเรียนควรมีการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง	5
4.	โรงเรียนขาดแคลนงบประมาณสนับสนุน	3			

ตาราง 19 (ต่อ)

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่	ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
การประสานงานกับหน่วยงานอื่น					
1.	บุคลากรไม่ค่อยมีเวลาในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น	17	1.	โรงเรียนควรมีการประชุมทำความเข้าใจกับหน่วยงานต่าง ๆ	9
2.	หน่วยงานอื่นไม่ค่อยให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือกับโรงเรียน	14	2.	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดวิทยากรมาให้ความรู้แก่บุคลากรของโรงเรียน	5
3.	โรงเรียนขาดผู้นำในการประสานงาน	5	3.	โรงเรียนควรจัดงบประมาณเพื่อการนี้	3
4.	ขาดแคลนงบประมาณสนับสนุน	4			

ตาราง 19 แสดงปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูและพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง มีดังนี้

3.1 ปัญหาการสนับสนุนและพัฒนาบุคลากร ได้แก่ บุคลากรครูขาดความรู้และขาดการฝึกอบรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ไม่ค่อยให้ความร่วมมือและให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรม ไม่ค่อยมีเวลาในการจัดกิจกรรม โรงเรียนขาดแคลนงบประมาณ บุคลากรครู เอกสาร ข่าวสารข้อมูล ไม่มีแผนงาน โครงการที่ชัดเจน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ค่อยให้การสนับสนุน โดยมีข้อเสนอแนะ ได้แก่ รัฐควรจัดให้มีการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแก่บุคลากรของโรงเรียน จัดบุคลากรครูให้เพียงพอ จัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินงานด้านนี้โดยเฉพาะ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนจัดส่งข่าวสาร ข้อมูล เอกสารที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้แก่โรงเรียน ควรมีการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และโรงเรียนควรมีแผนงาน โครงการและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้

3.2 ปัญหาการพัฒนาอาคารสถานที่ ได้แก่ โรงเรียนขาดแคลนงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องใช้และสิ่งอำนวยความสะดวก อาคารเรียนมีไม่เพียงพอ เก่าและชำรุด พื้นที่

ของโรงเรียนมีจำกัด ขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภคและบริโภคหน้าแล้ง และขาดการวางแผน ในการปลูกสร้างอาคาร โดยมีข้อเสนอแนะ ได้แก่ วิศวกรจัดสรรงบประมาณแก่โรงเรียน จัดสรรวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องใช้และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอ โรงเรียนควรมีการ วางแผนการปลูกสร้างอาคารอย่างมีระบบ และการปรับปรุงระบบการใช้น้ำและจัดหา แหล่งน้ำให้เพียงพอกับความต้องการ

3.3 ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ โรงเรียนขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการสอน เอกสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม บุคลากรครูไม่ค่อยมีเวลา ไม่ค่อยให้ความสำคัญ และให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม หลักสูตรไม่มีขอบข่ายวิชา สิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน โดยมีข้อเสนอแนะ ได้แก่ โรงเรียนควรจัดงบประมาณเพื่อการนี้ โดยเฉพาะ จัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ เอกสาร ข่าวสาร ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม จัดให้มี กิจกรรมนิเทศภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง จัดกิจกรรมโดยเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง จัดให้มีบุคลากรครูสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะ หลักสูตรควรกำหนดวิชาสิ่งแวดล้อมให้ อย่าง ชัดเจน

3.4 ปัญหาการเป็นผู้นำและร่วมมือกับชุมชน ได้แก่ ชุมชนไม่ค่อยให้ความสนใจ และ ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม ไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับโรงเรียน โรงเรียนขาดการ ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและจริงจัง ขาดแคลนงบประมาณเพื่อการนี้โดยเฉพาะ โดยมี ข้อเสนอแนะ ได้แก่ โรงเรียนควรจัดประชุมชี้แจง อบรมให้ความรู้แก่ประชาชน ส่งเสริมการ ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง จัดให้มีงบประมาณเพื่อการนี้โดยเฉพาะและการให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

3.5 ปัญหาการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ได้แก่ หน่วยงานอื่นไม่ค่อยให้ความสำคัญ และให้ความร่วมมือกับโรงเรียน โรงเรียนขาดการประสานงานกับหน่วยงานอื่น บุคลากรไม่มีเวลาในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ขาดผู้นำในการประสานงานกับ หน่วยงานอื่น โดยมีข้อเสนอแนะ ได้แก่ โรงเรียนควรจัดประชุมทำความเข้าใจร่วมกับหน่วย งานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการกำหนดแผนงานที่ชัดเจน จัดงบประมาณเพื่อการนี้โดยเฉพาะ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดวิทยากรมาให้ความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียน